

De mooiste
KELTISCHE
MYTHEN EN SAGEN

Uitgeverij Verba

Connla en het elfenmeisje

Connla van het Vlamme Haar was een zoon van Conn van de Honderd Gevechten. Op een dag, toen hij naast zijn vader op de heuvel van Usna stond, kwam er een vreemd gekleed meisje naar hem toe.

“Waar kom je vandaan, meisje?” vroeg Connla.

“Ik kom van de Vlakten van de Eeuwig Levenden”, zei ze. “Daar bestaan geen dood en geen zonde. We hebben er altijd vrij en, vrolijk als we zijn, hebben we nooit van iemand hulp nodig. Ruzie maken doen we evenmin. Omdat we in de ronde groene heuvels wonen, noemen de mensen ons het Heuvelvolk.”

De koning en al zijn metgezellen waren verbaasd dat ze een stem hoorden spreken zonder dat ze iemand zagen. Want behalve Connla kon niemand het elfenmeisje zien.

“Tegen wie heb je het, mijn jongen?” vroeg Conn.

Daarop antwoordde het meisje: “Connla praat met een jong, blond meisje, dat geen dood en ouderdom in het vooruitzicht heeft. Ik hou van Connla en nu vraag ik hem mee te gaan naar Moy Mell, de Vlake van het Genot, waar Boadag voor eeuwig koning is. Dat land heeft geen verdriet en zorgen gekend sinds hij er koning is. Kom met mij mee, Connla van het Vlamme Haar, blozend als de dageraad met je getaande huid. Een elfenkroon ligt klaar om je knappe gezicht en koninklijke verschijning te sieren. Kom met mij mee, dan zullen je

knappe trekken en je jeugd nooit verdwijnen, tot aan de dag des oordeels.”

De koning, die angstig werd door de woorden van het meisje, dat hij wel kon horen maar niet kon zien, richtte zich tot zijn druïde, die Coran heette.

“Coran met je vele toverkunsten en je vele listen,” zei hij, “ik vraag je om hulp. Ik sta voor een opgave die mijn kunde en verstand te boven gaat – de zwaarste sinds ik de troon besteeg. Een onzichtbaar meisje is naar ons toegekomen en wil haar macht gebruiken om mij mijn enige, knappe zoon af te nemen. Als jij me niet bijstaat, wordt hij me ontfutseld door de listen en de hekserij van een vrouw.”

Toen kwam de druïde Coran naar voren en sprak zijn toverspreuken op de plaats waar de stem van het meisje was gehoord. En niemand hoorde meer haar stem en ook kon Connla haar niet meer zien. Alleen wierp ze, toen ze door de toverspreuk van de druïde verdween, een appel naar Connla.

Na die dag at of dronk Connla een maand lang helemaal niets, behalve die appel. Maar als hij ervan at, herstelde appel zich vanzelf: zo bleef hij steeds heel en fris. En Connla vatte een almaar heviger verlangen op naar het meisje dat hij had gezien.

Maar op de laatste dag van die bewuste maand stond Connla naast zijn vader op de Vlakte van Arcomin, toen hij opnieuw het meisje op zich af zag komen. Opnieuw richtte ze het woord tot hem.

“Een roemrijke positie neem jij, Connla, in onder de sterfelijke mensen die wachten op de dag van hun dood. Maar het volk met het eeuwige leven verzoekt je nu naar Moy Mell, de Vlakte van het Genot te komen. Want het heeft je leren kennen en je thuis gezien bij de mensen die om je geven.”

Toen koning Conn de stem van het meisje hoorde, zei hij tegen zijn mannen: “Haal snel mijn druïde Coran, want ik merk dat zij vandaag weer kan praten.”

Toen zei het meisje: “Machtige Conn, die honderd gevechten geleverd heeft, de macht van de druïde wordt weinig gewaardeerd. In het machtige land waar zoveel rechtschapenen wonen, staat zijn toverkracht laag in aanzien. Wanneer de Wet komt, zal het gedaan zijn met de toverspreuken van de druïde, die van de lippen van die valse zwarte demon komen.”

Daarop merkte koning Conn dat Connla sinds de komst van het meisje geen woord meer tegen iemand had gezegd. Daarom vroeg

Conn van de Honderd Gevechten hem: “Pieker je over wat de vrouw zegt, mijn jongen?”

“Het is moeilijk voor mij”, zei Connla. “Ik hou boven alles van mijn eigen volk. Maar toch, ja toch, voel ik een sterk verlangen naar het meisje.”

Toen het meisje dat hoorde, antwoordde ze: “De oceaan is minder sterk dan de golven van jouw verlangen. Kom met mij mee in mijn currach, mijn glanzende, glijdende, kristallen bootje. We zullen gauw in Boadags rijk zijn. Ik zie de zon nu ondergaan, maar hoe ver het ook is, we kunnen er voor het donker zijn. Er is ook nog een ander land dat het waard is om naartoe te reizen, een land dat iedereen die het ziet opgewekt stemt. Er wonen alleen vrouwen en meisjes. Als je wilt, kunnen we erheen gaan en er gelukkig samenleven.”

Toen het meisje was uitgesproken, zette Connla van het Vlammend Haar het op een lopen. Hij sprong in de currach, het glanzende, glijdende, kristallen bootje. En daarop zagen de koning en zijn hovelingen het bootje wegglijden over de fel oplichtende golven naar de ondergaande zon. Verder, steeds verder voer het, tot het uit het zicht was verdwenen. Zo voeren Connla en het elfenmeisje de zee op. Niemand zag hen ooit terug en evenmin wist iemand waar ze waren heengegaan.

Guleesh

Tegen de gevel van het huis van Guleesh, een jongen in het graafschap Mayo, lag een prachtig oud heuvelfort. Vaak zat hij op de graswal die om het fort heenlag. Op een avond stond hij, half tegen de gevel geleund, naar de witte maan aan de hemel te kijken.

Nadat hij daar zo een paar uur had staan turen, zei hij bij zichzelf: “Wat ben ik te beklagen dat ik hier niet ben weggegaan. Overal in de wereld zou ik liever zijn dan hier. Ach, jou blijft het om het even, witte maan”, verzuchtte hij. “Jij draait maar heen en weer zoals het je belijft en niemand kan je tegenhouden. Ik wou dat ik was zoals jij.”

Nauwelijks had hij dat gezegd, of hij hoorde een geweldig lawaai: alsof een hoop mensen samen pratend, lachend en schertsend met elkaar opliepen. Het geluid suisde langs hem heen als een wervelwind: hij hoorde hoe het het fort inging. “Lieve hemel”, zei hij. “Maar jullie klinken vrolijk genoeg. Ik ga achter jullie aan.”

In het heuvelfort leefde het elfenvolk en hoewel hij dat aanvankelijk niet besepte, volgde hij hen naar binnen. Daar hoorde hij de *fulparnee*, de *folpornee*, de *rap-lay-hoota* en de *roolya-boolya* die daar woonden, en ieder van hen riep zo luid als hij kon: “Mijn paard en breidel en zadel! Mijn paard en breidel en zadel!”

“Verdorie,” zei Guleesh, “dat klinkt helemaal niet gek. Ik doe jullie na.” En hij riep net als zij: “Mijn paard en breidel en zadel!” En op datzelfde ogenblik stond er een mooi paard met een gouden breidel

en een zilveren zadel voor hem. Hij sprong erop en zag dat er overal in het fort paarden waren en kleine mensen die ze bestegen.

Een van hen zei tegen hem: “Ga je vanavond met ons mee, Guleesh?” “Welzeker”, zei Guleesh.

“Kom dan nu mee”, zei de kleine man en met zijn allen vertrokken ze, sneller dan het snelste paard waarmee ooit werd gejaagd en sneller dan de vos en de jachthonden erbij.

Ze haalden de kille winterwind in die voor hen uitging en toen de winterwind eenmaal achter hen was geraakt, kon hij hen niet meer bijhouden. En die hele rit hielden ze niet eenmaal halt, totdat ze bij de zee aankwamen.

Toen zeiden ze allemaal: “Hoog boven de pet! Hoog boven de pet!” En meteen waren ze hoog in de lucht. En voordat Guleesh goed en wel besepte waar hij was, waren ze alweer geland en snelden ze voort als de wind. Eindelijk stonden ze stil en een van hen zei tegen Guleesh: “Guleesh, weet je waar je nu bent?”

“Geen flauw benul”, zei Guleesh.

“In Frankrijk, Guleesh”, zei de ander. “De dochter van de koning van Frankrijk, het mooiste meisje dat ooit het daglicht zag, gaat vannacht trouwen. Wij moeten haar meenemen, als ons dat lukt. En jij moet met ons meekomen, zodat we haar achterop jouw paard kunnen zetten, want het is niet toegestaan dat ze bij een van ons achterop zit. Maar jij bent een mens van vlees en bloed en aan jou kan ze zich stevig vasthouden, zodat ze niet van het paard valt. Ben je tevreden, Guleesh, en zul je doen wat wij je zeggen?”

“Waarom zou ik niet tevreden zijn?” zei Guleesh. “Ik ben heel tevreden en alles wat jullie van me willen, zal ik zonder aarzelen doen.”

Ze stegen af en een van de mannen sprak een woord dat Guleesh niet begreep. Op hetzelfde moment werden ze omhoog getild en daar stond Guleesh met zijn metgezellen in het paleis. Er werd een groot feest gehouden. Alle ridders en edelmannen uit het hele koninkrijk waren aanwezig, gehuld in zijde, satijn, goud en zilver. Door alle lampen en kaarsen die er brandden, was het er 's nachts net zo licht als midden op de dag. Guleesh moest zelfs zijn ogen dichtknijpen voor al het licht. Toen hij ze weer opendeed en om zich heen keek, zag hij het mooiste schouwspel dat hij ooit had gezien. Honderd tafels waren gedekt en elke tafel lag vol met vlees en dranken. Er was taart en suikergoed en bier en wijn en alle andere dranken die er bestaan. Aan beide kanten van de zaal waren muzikanten en ze speelden de

mooiste muziek die ooit is gespeeld. Jonge vrouwen en mannen waren middenin de zaal aan het dansen en ze gingen zo lichtvochtig en vlug in de rondte, dat het Guleesh duizelde als hij naar hen keek. Er waren ook goochelaars en potsenmakers, want in geen twintig jaar was er in Frankrijk zo'n geweldig feest gehouden. De koning had namelijk geen andere kinderen meer behalve zijn dochter en zij zou die nacht gaan trouwen met de zoon van een andere koning. Het feest duurde drie dagen en op de derde nacht zou de bruiloft plaatsvinden. Op die nacht kwamen Guleesh en de elfen, in de hoop de dochter van de koning te kunnen ontvoeren.

Guleesh en zijn metgezellen stonden samen voorin de zaal, waar een prachtig altaar was ingericht voor twee bisschoppen, die het meisje in de echt moesten verbinden wanneer de tijd daar was. Niemand kon de elfen zien, want ze hadden bij hun binnenkomst een spreuk gesproken waardoor ze onzichtbaar werden, zodat het leek alsof ze er helemaal niet waren.

“Zeg me eens wie de dochter van de koning is”, zei Guleesh toen hij een beetje aan het lawaai en het licht gewend was geraakt.

“Zie je haar daar in de verte niet?” zei de kleine man tot wie hij zich had gericht.

Guleesh keek de kant uit die de kleine man aanwees en zag daar de prachtigste vrouw die er volgens hem op de wereld moest zijn. In haar gelaatstrekken wedijverden de roos en de lelie met elkaar, zonder dat je kon zeggen welke bloem de overhand had. Haar armen en handen waren lelieblank, haar mond was rood als een rijpe aardbei, haar voet was zo klein en zo licht als de hand van een andere vrouw, haar leest was soepel en slank en haar haren golfdend in gouden lokken langs haar hoofd. Haar gewaden waren geweven met goud- en zilverdraad en de edelsteen in haar ring lichtte op als de zon.

Guleesh werd bijna verblind door haar lieflijke schoonheid. Maar toen hij nog eens naar haar keek, zag hij dat ze zachtjes huilde en dat haar ogen vol tranen stonden. “Het is toch niet mogelijk,” zei Guleesh, “dat zij zo'n verdriet heeft, terwijl verder iedereen zo vrolijk en opgewekt is.”

“Maar ze heeft wel degelijk verdriet”, zei de kleine man. “Want ze moet trouwen tegen haar wil en ze houdt niet van de man met wie ze moet trouwen. De koning wilde haar drie jaar geleden al aan hem geven, toen ze pas vijftien was. Maar ze zei toen dat ze nog te jong was en vroeg hem haar nog uitstel te geven. De koning gaf haar een

jaar en toen dat jaar was verstreken, schonk hij haar nog een jaar en toen nog een. Maar daarna kreeg ze geen week, zelfs geen dag uitstel meer. Vandaag is ze achttien geworden en nu moet ze trouwen. En wat mij betreft,” zei hij en er kwam een lelijke trek rond zijn mond, “zal het geen koningszoon zijn met wie ze gaat trouwen.”

Guleesh had geweldig met het knappe meisje te doen toen hij dit hoorde. Hij kon de gedachte niet verdragen dat ze moest trouwen met een man die ze niet mocht, of –en dat was nog erger– dat een gemene dwerg haar echtgenoot zou worden. Maar hij zei geen woord, al vervloekte hij bij zichzelf het ongeluk dat hem had getroffen, omdat hij de lieden moest helpen die haar weg wilden roven van haar huis en haar vader.

Hij begon na te denken hoe hij haar zou kunnen redden, maar er kwam niets bij hem op. “Kon ik haar maar wat hulp of steun geven”, zei hij bij zichzelf. “Het zou me niet uitmaken of dat me mijn leven zou kosten. Maar ik kan niets bedenken dat ik voor haar kan doen.”

Hij zag hoe de prins naar haar toeging en vroeg of hij haar mocht kussen, maar ze wendde haar hoofd van hem af. Guleesh had dubbel met haar te doen, toen hij zag hoe de prins haar bij haar zachte, bleke hand nam en haar de dansvloer optrok. Ze dansten dicht bij Guleesh en hij zag duidelijk dat haar ogen vol tranen stonden.

Toen de dans voorbij was, kwamen de oude koning en de koningin naar voren en verklaarden dat het moment voor de bruiloft was gekomen. De bisschop stond klaar, het was tijd de trouwring om haar vinger te schuiven en haar aan haar echtgenoot af te staan.

De koning nam de jongeman bij de hand, de koningin haar dochter en gezamenlijk togen ze naar het prachtige altaar, gevolgd door alle edelen.

Toen ze nog maar vier meter van het altaar verwijderd waren, stak de kobold zijn been uit voor het meisje, zodat ze ten val kwam. Voor ze overeind kon komen, wierp hij iets over haar heen, sprak een paar spreuken en op datzelfde ogenblik was ze verdwenen. Niemand kon haar meer zien, want de spreuk had haar onzichtbaar gemaakt. De dwerg greep haar en trok haar achter Guleesh mee. De koning en alle anderen zagen hen niet en zo konden ze dwars door de zaal naar de deur toe lopen.

Wat een ontsteltenis heerste er en wat een verdriet, wat een ongeloof en wat een verbijstering, terwijl er tevergeefs werd gezocht naar het meisje dat onder hun ogen plotsklaps was verdwenen, zonder dat

iemand had gezien wat er gebeurde. Guleesh, het meisje en de elfen gingen de deur van het paleis uit zonder dat iemand hen tegenhield of hinderde, omdat niemand hen kon zien. “Mijn paard en breidel en zadel!” riepen de elfen. “Mijn paard en breidel en zadel!” zei ook Guleesh en daar stond het paard weer opgetuigd voor hem klaar.

“Stijg op, Guleesh”, zei de kleine man. “En zet de dame bij je achterop, dan vertrekken we. Het duurt niet lang meer voor de ochtend komt.”

Guleesh hielp het meisje op het paard en ging zelf voor haar zitten. “Hop paard!” zei hij en zijn paard en ook alle andere paarden galoppeerden in volle vaart naar de zee.

“Hoog boven de pet”, zeiden ze allemaal.

“Hoog boven de pet”, zei Guleesh en op slag steeg het paard op en vloog dwars door de wolken, waarna het in Ierland landde.

Daar hielden ze niet stil, maar ze snelden naar het huis van Guleesh en het fort. Daar aangekomen draaide Guleesh zich om, nam het meisje in zijn armen en sprong van het paard.

“Ik sla een kruis en maak je tot de mijne, in naam van God”, zei hij en meteen, nog voordat hij was uitgesproken, viel het paard om. Er lag niet meer dan een ploeg, waarvan de elfen het paard hadden gemaakt. Ook alle andere paarden waren zo gemaakt: sommige dwergen reden op een bezemsteel, anderen op een boomtak of een

stam.

Toen ze hoorden wat Guleesh zei, riepen de elfen: “Guleesh, jij boef! Laat jou niets goeds overkomen! Waarom heb je dit met ons uitgehaald?” Ze waren niet meer in staat het meisje mee te nemen nu Guleesh zijn woorden had gesproken.

“Guleesh, dat is een misselijke streek die je met ons hebt uitgehaald, nadat we zo goed voor jou waren geweest. Wat hebben we nu aan onze tocht naar Frankrijk gehad? Maakt niet uit, jij boef, je zult hier een andere keer wel voor boeten. Geloof dat maar: je zult er nog spijt van krijgen.”

“Hij zal niets aan het meisje hebben”, zei de kobold die in het paleis met Guleesh had gesproken. En hij stapte naar voren en sloeg haar tegen de zijkant van haar hoofd. “Nu”, zei hij, “zal ze niet meer kunnen praten. En, Guleesh, wat zul je aan haar hebben nu ze stom is? Wij moeten gaan, maar jij zult ons niet vergeten, Guleesh.”

Hij strekte zijn beide handen uit en voordat Guleesh kon antwoorden, verdwenen hij en de andere elfen in het fort.

Guleesh keerde zich naar het meisje en zei: “Goddank, ze zijn weg. Blijft u niet liever bij mij dan bij hen?” Ze gaf geen antwoord. “Ze is nog overmand door het verdriet”, zei Guleesh bij zichzelf en tegen haar zei hij: “Ik ben bang dat u de nacht in het huis van mijn vader moet doorbrengen, hoogheid. Als er iets is wat ik voor u kan doen, zeg het me dan, dan zal ik u dienen.”

Het beeldschone meisje bleef zwijgen, maar er stonden tranen in haar ogen en haar gezicht werd nu eens bleek en dan weer rood.

“Hoogheid,” zei Guleesh, “zeg me wat u nu van mij verlangt. Ik hoor niet bij die elfen die u hebben ontvoerd. Ik ben de zoon van een rechtschapen boer en ik ging met hen mee zonder te weten wat ze van plan waren. Als ik u terug naar uw vader kan sturen, zal ik dat doen. Ik verzoek u mij alles te laten uitvoeren wat u van me wenst.”

Hij keek haar aan en zag dat haar mond bewoog alsof ze wat wilde zeggen, maar er kwam geen woord over haar lippen.

“Het is niet mogelijk dat u stom bent”, zei Guleesh. “Heb ik u vannacht niet in het paleis met de prins horen spreken? Of heeft die duivel u werkelijk met stomheid geslagen, toen hij u op uw kaak raakte?”

Het meisje hief haar blanke hand op en legde haar vinger op haar tong, om hem te laten zien dat ze haar stem en haar spraakvermogen was kwijtgeraakt. De tranen vloeiden in stromen uit haar beide ogen

en ook Guleesh hield zijn ogen niet droog. Want al oogde hij als een ruige kerel, hij had een goed hart en kon het niet verdragen een meisje zo ongelukkig te zien.

Hij overwoog wat hij moest doen. Hij vond het niet prettig haar mee te nemen naar het huis van zijn vader, want hij wist dat ze niet zouden geloven dat hij in Frankrijk was geweest en de dochter van de koning van Frankrijk had meegebracht. Hij was bang dat ze de prinses zouden uitlachen en beledigen.

Terwijl hij zo stond te piekeren, dacht hij opeens aan de pastoor. “Ere zij God”, zei hij. “Ik weet nu wat ik ga doen. Ik breng haar naar het huis van de pastoor. Hij zal haar niet weigeren en voor haar zorgen.” Hij richtte zich weer tot de prinses en zei dat hij haar liever niet naar het huis van zijn vader bracht, maar dat hij een uitstekende pastoor kende die hem graag mocht en die goed voor haar zou zorgen, als ze bij hem zou willen logeren. Maar als ze liever ergens anders naar toeging, zou hij haar daarheen brengen.

Ze boog haar hoofd, om hem haar dankbaarheid te tonen en maakte hem duidelijk dat ze met hem mee zou gaan, waar hij ook heenging. “Dan gaan we naar het huis van de pastoor”, zei hij. “Hij staat nog bij me in het krijt en doet alles wat ik van hem vraag.”

En dus gingen ze samen naar het huis van de pastoor. De zon kwam net op toen ze voor de deur verschenen. Guleesh klopte krachtig aan. Ondanks het vroege uur was de pastoor al op en hij deed zelf open. Hij was verbaasd toen hij Guleesh en het meisje ontwaarde, want hij was ervan overtuigd dat ze waren gekomen om te trouwen.

“Guleesh, Guleesh, kan zo’n aardige jongen als jij niet wachten tot tien of twaalf uur, in plaats van op dit uur hier met je liefde te verschijnen om te trouwen? Je moet toch weten dat ik jullie op zo’n tijdstip niet in de echt kan verbinden en dat ik zo hoe dan ook geen wettig huwelijk kan sluiten. Maar guttegut!” zei hij opeens, terwijl hij het meisje nog eens goed bekeek. “In Gods naam, wie heb je hier bij je? Wie is ze en hoe ben jij aan haar gekomen?”

“Vader,” zei Guleesh, “u mag mij, of wie dan ook, in de echt verbinden als u dat wilt. Maar ik ben nu niet naar u toegekomen om te trouwen, maar om u te vragen of u alstublieft deze jongedame onderdak in uw huis kunt verlenen.”

De pastoor keek hem aan alsof hij tien hoofden had. Maar zonder verder vragen te stellen, nodigde hij hem en het meisje uit binnen te komen. Daarop sloot hij de deur, ging hen voor naar de zitkamer en